

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

Видается у Сімферополі

№ 43 (94) Субота, 29 жовтня 1994 р.

Ціна договірна

Назустріч II Конгресу українців Криму

ВІДСТОЮВАТИ ДЕРЖАВНІСТЬ

22 жовтня у приміщенні Красноперекопської міської Ради відбулися збори представників українських громадських організацій Північного Криму. Щоб обговорити наболілі питання політичного та економічного становища, яке склалося в регіоні, до Красноперекопців приїхали побратими з Первомайського, Роздольненського районів та міста Армянська.

Як активізувати національний рух, посилити його вплив на розвиток подій в автономії, усунути з політичної арени кримський сепаратизм, подолати байдужість сільського населення — про все це йшла на зборах відверта і критична розмова. Аналіз діяльності українських організацій зробив голова Громадянської Ради Криму Сергій Литвин. Він підкреслює, що вони, на жаль, і далі записуються спостерігачами політичного життя, не мають достатнього авторитету у населення. Тимчасом у Криму панує російська ідея, активізується компартія з гаслами за відродження СРСР. Влада записується в руках старої номенклатури, з якою співпрацюють ПЕВВ, СПРК. Все це загрожує державності України. Необхідно виробити стратегічний курс українських організацій на майбутнє. Саме цим і повинна сприяти підготовка до II Конгресу. Важливим завданням для УРП, УГКК, «Проміття» є розбудова осередків у кожному селі та безпосередня участь у виборах органів місцевої влади. При цьому слід об'єднати зусилля з організаційною підмогою кримскотатарського руху.

Голова Всеукраїнської «Проміття» Олександр Кулик відзначив велику роль просвітян у справі національного відродження. Треба розвивати

їхній багатий досвід і пора усвідомити, що розраховувати можна лише на власні сили. Поки що українці відчують себе в Криму, як у діаспорі. Рідна мова напевно не вивчається у школах, тому постає необхідність відкриття недільних шкіл у своїй власній державі. Ніхто не допомагає єдиній у Сімферополі 21-й школі. Офіційний Київ нічого не робить для підтримки української преси, Росія ж тим часом всіма засобами підтримує російськомовне населення та широко розповсюджує на півострові свої видання.

Тему розбудови української державності у Криму продовжили зав. відділом по роботі з молоддю Красноперекопського райвиконкому Я. Согуляк, ветерани Другої світової війни П. Яценко та М. Щербяк. Необхідність вливання молодих сил до громадських організацій підкреслює член Кримського товариства полтавців та репресованих І. Кравченко. Скасування дискримінаційного по відношенню до загальноукраїнських організацій кримського закону про вибори вимагав у своєму виступі голова Кримської організації УРП І. Рыбалка.

Учасники зборів аналізували стан українських засобів масової інформації у Криму, обговорювали не тільки політичні, а й економічні питання.

Збори прийняли резолюцію з вимогами повернення Криму статусу області, виконання Закону про мови, державного сприяння духовному відродженню українства. Також прийнято звернення до місцевих Рад та обрано делегатів на II Конгрес українців Криму.

НАШ КОРР.

НАШІ ЗЕМЛЯКИ

НА ПОЛЮС — ВСІЄЮ СІМ'ЄЮ

Протягом двох років авторитетне міжнародне журі, здійснюючи поїздки по країнах Європи, Азії і Америки, відбирало п'ятдесят обдарованих школярів, які володіють вокалом, музичними інструментами, захоплюються спортом, для створення відеокліпів з наступним їх демонструванням по телебаченню світових компаній. Члени журі побували і в Криму. Серед 25 колективів півострова їхню увагу привернув сімейний ансамбль Валентини та Сергія Гаркавіч з Джанкою. Батько закінчив інститут культури, а мати працює бібліотекарем. Про вокальні, музичні і творчі здібності їхніх дітей вже знають в усій Україні, бо вони не раз перемогли в конкурсах та фестивалях дитячої художньої самодіяльності. В ансамблі три хлопчиків і дві дівчинки від 9 до 13 років. Найменший Костик грає на блок-флейті, Валентин — на гармонії, Шура — на скрипці, Гриша — на кларнеті і саксофоні, Євгенія — на гітарі і балалайці.

Сім'ї Гаркавіч запропонували разом з іншими іноземними обдарованими дітьми здійснити подорож до Північного полюса на криголамі «Ямал». Спонсори допомогли добратися літаком до Мурманська, звідки криголамі вирушили у Льодовитий океан. За четверо днів діти здружилися, відзначили дні народження, в тому числі і капітана, організували концерти, шахові турніри, а в спортивно-му залі і плавальному басейні судна — демонстрували свою фізичну досконалість. Оператори міжнародних телецентрів все це фіксували на відеоплівку.

Костик, як найменшому представнику екіпажу, було вручено «Ключ від полюса». Гриша писав музику, брав участь у спортивних іграх. А коли він першим побачив на крижині ведмедя,

команда прийняла його до клубу «Білий ведмідь». Шура стала чемпіонкою «міжнародного» шахового турніру на криголамі.

На землі Франца-Йосифа, куди ансамбль дістався вертольотом, оператори зняли відеокліп духовної пісні і музики. Ансамбль з семи Гаркавіч порадив команді і журі свого майстерністю виконання пісень, які написав Гриша. Це були: «Я хочу на Північний полюс», «Ми до вас приїхали з Криму».

Після повернення з Північного полюса до Криму колектив виповнилося п'ять років. Тож нехай щастить йому і в наступних виступах.

Костянтин ДУДЧЕНКО.

На знімку: сімейний ансамбль Гаркавіч.

Фото автора.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОЛЕ ВПЛИВУ НА СВІДОМІСТЬ УКРАЇНЦІВ КРИМУ

Ми всі добре знаємо, як так звана російськомовна більшість населення Криму галуєє з приводу насильницької українізації. Нею лжуться у Верховній Раді та на побутовому рівні, але, крім кількох висловів двома мовами — насамперед російською, а потім вже українською, — на державних установах ніде, власне, і не помітиш, до якої держави ми належимо.

Загальною, якій вплив на свідомість людини мають засоби масової інформації. Тому їх у всьому світі і нарекли «світлою владою». Якій у країні режим, такою й створюється ця влада. Але ж нам ще рано ривитися на цивільно-військовий боєць багатого є сміття в нашій домівці.

З огляду на це й розглянемо ставлення до молоді незалежної держави Україна в Республіці Крим, де живе її національна частка — третина від загальної кількості населення півострова.

Вороже ставлення до всього українського оточує тут кожну людину вже зранку, коли вона вмикає радіо і телевизор, і до глибокої ночі. Почнемо з найдоступнішого нині, а тому і найбільш впливового засобу інформації — телебачення. Переведення Криму на московський час спричинило до можливості для «Останіно» поширювати російську імперську ідеологію з пів на сьомою, коли УТ-1 це спить. Та й російське федеральне телебачення можна дивитися задовго до виходу в ефір українського.

Свідоме переключення фактів, подій в Україні давно стало нормою інформаційних новин з Москви. А спростування офіційних джерел з Києва поширюється лише на теренах української держави, на що огляданці з «блокадною» не звертають уваги. Якщо до цього додати, що за Москвою дає записи право першого і останнього слова, то неважко уявити, який вплив вона має на так звану спільноту під назвою «кримський народ».

На жаль, чисельність прихильників російської ідеї в Криму останнім часом зростає і завдяки етнічним українцям, частка яких охоче перейшла в табір манкуртів. Про це свідчать хоча б останні вибори президентів Криму і України. Більшість кримських українців, як це не прикро, клонили на гасло за возз'єднання з Росією, бо там, як їм пояснювали, життя краще й ковбаса дешевша. Проквітнувши життя з «Останіно», ці кримчани навіть не захотіли розібратися, кому в Росії живе краще: новоспеченим буржуа чи робітникам і селянам. Не лжуть наших героїв-українців ні Жирновський, ні російські неофашисти, бачивши тверді руки штовхнуло їх і до мешковців. Вони ще й тепер навражд чир прозори. Для них «єдина та недільна» дорожка за рідну матір. Адже їм кожному для наявності імплементації мешковцями. «Такое убожество — Украина», — говорить

«всенароднообраний». І замість того, щоб спалхнути справедливым протестом до брутального образу, майже всі українці Криму соромляться визнати свою національність, навіть боються спілкуватися рідною мовою.

Про месіанську роль російської культури і Російської імперії постійно розповідає і кримське телебачення. У перших ТНФ, парламентських годинах та зустрічах з урядом звучать ті ж самі банки про розривав за війни та будівництво мосту між Україною і Росією, про відбудову скляного СРСР.

Марно ердеківти так критикує юг п. Астахова В. М. за якісь його проукраїнські настрої. Керівне ним телебачення здебільшого виконує волю російськомовного населення, за винятком «Зустріч з пресою» та національного мовлення. При цьому півгодини «Кримського променя» ніяк не можуть називатися українськими ні за змістом, ні за якістю.

Можна було б сподіватися на позитивний вплив трансляції українського радіо. Але ж його слухають переважно пенсіонери. О шостій годині ранку за київським часом нас давно вже не будить Державний гім України, бо натомість маємо о п'ятій гім Криму. Протягом години маємо можливість почути багато «цікавого» у ранковій кримській інформаційній програмі, яка не чурається цитувати російські газети з твердженням про те, що Крим був, є і буде лише російським. За цей час кримських українців просвітять, як погано живеться в їхній державі, як прагнуть усі кримчани повернутися назад до колишнього Союзу та про неможливість розподілу Чорноморського флоту — оплоту російської влади. Здається, що зображений на кримському гербі грифон незабаром матиме дві голови російського орла.

Україномовну радіопрограму «Ювечер», яку веде Галина Хмільовська, теж слухають люди похилого віку, бо решта в цей час уже на роботі. Від широго серця можна лише позаздрити кримським татарам, які зуміли добитися від місцевої влади широкого за часом мовлення національних програм. Більшість ж українців доступна лише по суботах ранкова програма «Два кольори», за яку ми вдячні Валентині Івановій. Вечері ж стомлені денною працею люди взагалі не слухають радіо, а дивляться мексиканську Марію та Розу з «Санта-Барбарою».

Українські газети, що друкуються у Криму, з великою натяжкою можна віднести до засобів масової інформації через невеликі тиражі. Якщо «Кримська світлиця» підтримує держава, то «Кримський вісник» тримається виключно на ентузіазмі і енергії патріотизму його редактора Володимира Андрійовича. Неможливо уявити, як він і досі тримається й спримається видавати

Тетяна УСПЕНСЬКА.

КОНФЕРЕНЦІЯ ХРИСТІАНСЬКИХ ДЕМОКРАТІВ

22—23 жовтня у Харкові відбулася конференція «Молодь і християнсько-демократичний рух», організована Християнсько-демократичною партією України і молодіжною Християнсько-демократичною організацією. На ній з'їхали делегати з багатьох регіонів України та представники ідейно споріднених організацій з-за кордоном.

Першого дня учасники прослухали та обговорили ґрунтовні доповіді з проблем християнсько-демократичного молодіжного руху, а наступного дня було обговорено і прийнято заключні документи конференції: «Декларацію принципів молодих християн-демократів України» та «Рекомендаційний статут для молодіжних організацій». Зроблено ще один крок до створення загальнонаціональної молодіжної організації християн-демократів, — молодіжного крила ХДПУ.

А. ІВАНЕЦЬ,

заступник голови Сімферопольського студентського братства.

ВИБОРИ З ДИКТАТОМ!

Жителі Токмака Запорізької області вже й забули про вибори до Верховної Ради, але місцеві комуністи з допомогою тутешньої влади не дають про них забути редактору міськрайонної газети «Таврія» Миколі Гомону.

На виборах до Верховної Ради червоні зазнали поразки і винини роблять редактора. Під час виборчої кампанії газета друкувала матеріали як на підтримку кандидата комуніста Анатолія Морозова, так і проти. І оце «проти» Морозу не сподобалося. Редактор вже викликав у прокуратуру, і стоїть питання про його звільнення з роботи.

В. КАПУСТЯН,

голова управи Запорізької крайової організації НРУ.

ПРОЩАЙТЕ, «ЗАЙЦІ»

Херсонська міська Рада постановила: громадський транспорт віднині стає безкоштовним для пасажирів. Таке рішення було прийняте після детального аналізу ситуації з автобусним і тролейбусним перевезеннями в Херсоні та досвіді сусідньої Дніпропетровської області, де вже діє такий порядок. Незаперечно й доцільність заганого заходу: досі 95 відсотків фінансування тролейбусників та автобусників все одно складали додатки міських властей. Крім власне перевезень, транспортникам доводилося утримувати ще чималі штати контролерів, а також касирів-юскерів.

До кінця року в Херсоні планується закупити нові машини, відремонтувати старі. На лінії виходитиме по 100 автобусів і тролейбусів (нині їх курсує по сімдесят), фінансування, а це має бути 150 мільярдів карбованців, здійснюватиметься за рахунок як місцевого бюджету, так і комунального податку з підприємств, підприємницьких структур та організацій обласного центру.

Тетяна УСПЕНСЬКА.

РЕАНІМАЦІЯ КПСС-КПУ: ВИСНОВОК КОМІСІЇ НЕГАТИВНИЙ

20 жовтня комісія з питань правової реформи розглянула доповідь Верховної Ради України щодо дотримання вимог регламенту Верховної Ради під час голосування проекту постанови «Про скасування Указів Президії Верховної Ради України щодо тимчасового припинення та заборони діяльності компартії України».

Як стало відомо, комісія прийшла до висновку, що це питання «вносилось і розглядалось з відхиленнями від положень регламенту». Не було забезпечено належної досвідчої підготовки питання — воно попередньо не розглядалось у постійних комісіях.

Зважаючи на ці порушення, постійно діюча комісія з питань правової політики постановила: вважати питання про скасування Указів Президії Верховної Ради України щодо припинення діяльності та заборони КПУ, внесеним до порядку денного сесії, розглянути у супереч регламенту Верховної Ради України.

«РУХ-ПРЕС»

ПРО ПОДВІЙНЕ ГРОМАДЯНСТВО

Головним підсумком зустрічі керівників України і Росії Леоніда Кучми і Бориса Єльцина в Москві є те, що російський президент повністю підтвердив положення про територіальну цілісність і недоторканість кордонів України. Про це заявив журналістам після закінчення зустрічі президент України Леонід Кучма.

За словами Л. Кучми, в ході переговорів з президентом Росії з проекту широкомасштабного Договору між Україною і Росією було виключено питання про включення громадянства, про бажання включення якого раніше заявляла російська сторона.

ПІДВИЩЕНО ПЕНСІЇ

З 1 жовтня в Україні розмір пенсії збільшено вдвічі. Вводяться щомісячні компенсаційні виплати пенсіонерам в розмірі до 170 тис. карбованців. Компенсаційні виплати одержать тільки ті пенсіонери, які не утримуються на повному державному забезпеченні, і їхній розмір пенсії разом з компенсацією не перевищує суми 1,2 млн. карбованців.

Непрацездатні громадяни одержать разову грошову допомогу в розмірі 370 тис. крб. Розмір допомоги по безробіттю буде збільшено до 260 тис. крб.

Розмір разової допомоги при народженні дитини збільшено до 864 тис. крб., розмір додаткової допомоги матеріям при народженні дитини — до 432 тис. крб. Допомога догляду за дитиною по досягненню нею трирічного віку складатиме щомісячно 216 тис. крб.

Кабінет міністрів України встановив також, що з 1 жовтня 1994 р. будуть компенсуватися 70 відсотків витрат на оплату життя і комунальних послуг тим громадянам, у яких середньомісячний прибуток не перевищує 780 тис. карбованців на одного члена сім'ї.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ «КРИМСЬКУ СВІТЛИЦЮ» НА 1995 РІК

Передплативши «Кримську світлицю», ви матимете постійну можливість дізнатися про події громадсько-політичного і культурного життя в Криму, Україні, світі.

Передплатна ціна: на місяць — 20000 крб.

на квартал — 60000 крб.

на півріччя — 120000 крб.

Наш індекс — 30553.

МИНИСТЕРСТВО СВЯЗИ УКРАИНЫ		АБОНЕМЕНТ на газету		30553 (индекс издания)	
КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ		КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ		Кол-во комплектов	
на 1994 год по месяцам					
1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
Куда (почтовый индекс)			(адрес)		
Кому (фамилия, имя, отчество)					
ДОСТАВОЧНАЯ КАРТОЧКА		на газету		30553 (индекс издания)	
ПВ	место	лит-тер			
КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ					
Стоимость	подписки	руб.	кол.	кол. во	
переплате	советы	руб.	кол.	комплект-тов	
на 1994 год по месяцам					
1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
Куда (почтовый индекс)			(адрес)		
Кому (фамилия, имя, отчество)					

БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ЕТНОЦИД В УКРАЇНІ

ЗАБУТТЮ НЕ ПІДЛЯГАЄ

«СОВЕРШЕНО СЕКРЕТНО» ПРИКАЗ № 0078/42 22 жовтня 1944 года г. Москва

По народному комисаріату внутрішніх дел Союзу ССР і народному комисаріату оборони Союзу ССР:
Содержание: О ликвидации саботажника на Украине и контроле над командирами и красноармейцами, мобилизованными из освобожденных областей Украины.
1. Агентурной разведкой установлено:
За последнее время на Украине, особенно в Киевской, Полтавской, Винницкой, Ровенской и других областях, наблюдается явное враждебное настроение украинского населения против Красной Армии и местных органов Советской власти. В отдельных районах и областях украинское население враждебно сопротивляется выполнять мероприятия партии и правительства по восстановлению колхозов и сдаче хлеба для нужд Красной Армии. Оно для того, чтобы сорвать колхозное строительство, хищнически убивает скот. Чтобы сорвать снабжение продовольствием Красной Армии, хлеб закапывают в ямы. Во многих районах враждебные украинские элементы, преимущественно из лиц, укравшихся от мобилизации в Красную Армию, организовали в лесах «зеленые» банды, которые не только взрывают воинские склады, но и нападают на небольшие воинские части, а также убивают местных представителей власти. Отдельные красноармейцы и командиры, под влиянием популяризаторского украинского населения и мобилизованных красноармейцев из освобожденных областей Украины, стали разлагаться и переходить на сторону врага. Из вышесказанного видно, что украинское население стало на путь явного саботажа Красной Армии и Советской власти и стремится к возврату немецких оккупантов. Поэтому в целях ликвидации и контроля над...

У Ялті живе українська сім'я професора медицини Юрія і Євгенії Ядонишних.
Перед виходом на пенсію автор 180 наукових праць, вчений, досвідчений хірург Юрій Денисович очолював відомий Ялтінський інститут імені І. М. Сеченова. Колишній учень, а згодом приятель відомого хірурга Миколи Амосова, пройшов досить складний життєвий шлях. Народився в 1927 році в Івано-Франківську (раніше Станіслав) у сім'ї учителів-патріотів. Юнак Юрко таємно гордився батьком, колишнім командантом буланової сотні Українських Січових Стрільців. Через хворобу служба в армії обмінялася одним роком і після певної підготовки Юрій став студентом медичного інституту в Івано-Франківську. Вже під час студій з'явилися нахил і захоплення молодого студента професією хірурга. Згодом він сам переніс важку операцію на легенях в Черкасах, куди його направили працювати. Після вдалої операції Юрій Денисович вирішив присвятити себе повністю лікуванню хворих на легені.

ПРОФЕСІЮ ТРЕБА ЛЮБИТИ

Там вперше в копішному Радянському Союзі я зробив дві операції на легенях під наркозом на висоті три тисячі метрів, а потім ще вище, у західному Памірі, на висоті 4200 метрів. За короткий час я зробив 17 видалень легенів у безнадійно хворих, рятуючи їм життя. За наукову і практичну роботу Верховна Рада Таджикистану нагородила мене Почесною грамотою. А докторську дисертацію захистив в Алма-Аті в 1966 році.
Тоді ж, у середині 60-х, за оголошеним конкурсом я був призначений на посаду завідуючого кафедрою туберкульозу Кримського медінституту. В Сімферополі я став професором і почав налагоджувати постійні близькі контакти з Ялтінським інститутом туберкульозу і пульмонології імені І. М. Сеченова. В цьому інституті протягом багатьох років проводилися видатні вчені, там вперше проводилися складні операції на легенях. Завдяки результативності праці вчених і засобам клінікотерапії Ялтінський інститут мав значні досягнення.
Наша кримська школа була відомою в колишньому Союзі як одна з провідних у хірургії і лікуванні легенів. За моєю...

що мої операції проходили успішно. Після тринадцяти вдалих операцій мені в інституті почали довіряти більш відповідальні операції, але мушу зізнатися, що при двох перших операціях я несприятливо. Згодом звик.
В 1951 році після закінчення інституту я мав ітати працювати у Магаданську область. Але через прогресуючу хворобу — туберкульоз мене направили в Черкаси у протитуберкульозний санаторій, де мені оперували легені.
— Розкажіть стисло про свою наукову діяльність.
— У шістдесяті роках, на початку моєї практичної і наукової діяльності в Черкасах, я потрапив у поле зору лікарів, науковців співробітників Київського дослідного інституту туберкульозу. Мене запросили в клінічну ординатуру майбутнього професора М. Амосова — безпосереднього керівника професора Г. Сороченка. Так і став одним з перших учнів Миколи Михайловича Амосова, з яким з часом склалися не на приятельські взаємини.
У Києві я написав кандидатську дисертацію українською мовою. Це була перша, мабуть, і остання дисертація українською мовою.

Вісті з Присявашиця

ЧИ БУДЕМО З РИСОМ?

Закінчуються білі жнива у Красноперекіпському районі. Врожайність рису — трохи більше 40 центнерів з гектара. Це краще, ніж минулого року. Незважаючи на негаряди (дефіцит пального, грошей), рисосіючі господарства району все ж таки вивозять зерно на елеватор. Однак досі ще не встановлено твердих цін на рис. Тому замість грошей господарства видають на здане зерно голі квитанції, бо і на елеваторі нема грошей для розрахунку.
— Вся справа в тому, — каже начальник Красноперекіпського районного управління сільськогосподарства Олександр Михайлович Сотула, — що уряд ще не видав грошей для розрахунку за рис і зерно. Загалом наш район планує вивезення рисового зерна на елеватор. Якесь частина піде у державні ресурси. Якщо ціна нас задовольнить, то щось відпустимо «Агробизнесу» під гербіциди на цей рік і з розрахунком на майбутній. Щось здамо на зберігання...

НОВИЙ ІМІДЖ СОДОВОГО...

Нещодавно на Кримський содовий завод завітав господар англійської фірми «Грегорі» Пос дизайн група пан Григорій Пос. Це його другий діловий візит у цьому році. Вперше він приїздив у Красноперекіпський це влітку.
Григорій Пос — представник української діаспори у Великобританії, народився і виріс в Ноттінгемі, але зберіг колоритну українську мову, яку тут, у нас, зараз рідко де почуєш. Будучи членом української спільноти промисловців і підприємців, яку ще недавно очолював нинішній Президент України Кучма, пан Григорій підтримує ділові зв'язки з підприємствами України, працюючи з ними за значно нижчими тарифами, аніж з англійськими бізнесменами. Так, він організував реєстрацію товарного знака на кальціоновану соду у Британському патентному відомстві, і тепер права содовиків надійно захищені на території Британської Співдруччини і Європейського Союзу.
Ніні на содовому серйозно взялися за зовнішній вигляд упаковок під свою продукцію. Фінські партнери друкуватимуть самодієльні етикетки, які не дуже дорого обійдуться заводу. Імідж солідного і надійного партнера тут вирішили підтримати, змінивши відповідно з сучасними вимогами товарний знак і логотип заводу, котрі вже з'явилися на етикетках та фірмових бланках заводу. Це замовлення виконала англійська фірма Г. Поса.

ЧОМУ ВІН ПОРВАВ ПОСВІДКУ, АБО ЗУСТРІЧ З «ВИЗВОЛИТЕЛЕМ»

Він підсів до мене на лаву, де я відпочивав, і заговорив:
— Ось був на зборах ветеранів Центрального району Сімферополя в клубі м'ясокомбінату. Голова райради доповідь зробив, директор комбінату щось теж казав, але ми мало слухали — знаємо ж, як воно було. Потім нам зазначили на честь 50-річчя визволення України дали. Дуже красива коробка, як портсигар пластмасовий, а в ній — значок. Посвідки до значка давали, але я їй одразу порвав, як тризуба побачив.
— Але то ж документ!
— Який там документ! З тризубом ніяких документів не визнаю...
Розмова наша відбувалася біля оцадного банку, з якого цей птний чоловік щойно вийшов.
— А до каси за пенсією заходив?
— Та ні — пенсію я раніше одержав. Нам же на честь 50-річчя визволення України по 120 тисяч карбованців «ковдалили», ось отримав...
— Але ж на карбованцях — теж тризуби!
— Што поделаеш, денги нужні.
Виходить так: тризуб ненавиджу, а що гроші з тим тризубом — греші із ним, аби давали більше!
З подальшої розмови з'ясувалося, що він майор у відставці, служив у Прикарпатському окрузі з 1946 по 1952 рік, був учасником Великої Вітчизняної війни.
— Так ото ви безпосередньо України визволяли?
— Ні, я на Україні опинився вже після війни. Воювати закінчив під Кенігсбергом. А потім поспали в Коломию. Дикунський край, скажу я вам. І не розбереш, чого говорять. «Гуцули ж, мова їхня —

мішанина української, польської та австрійської.
— А ви українську мову знаєте?
— Навіщо вона мені. Я ж — руський!
— А дружина?
— Теж руська. Хоча оженився в Західній Україні. Вона з Воронежу приїхала після інституту вчителювати. Треба ж було просвітити тих дикунів. А вони такі вперті. Всі допомагали бандерівцям.
Він помовчав, пожував губами, і я почув горіпливий запах. Добре видно хильнувся на зборах, де значки давали.
— А чи дового йшли збори у клубі м'ясокомбінату?
— Деякі чоловіки виступили, а потім нас пригостили. Добрі страви приготували. Одне слово: м'ясо з м'ясом іти. Й вина дали. Хто знав, що буде пригостити, з пляшками в кишенях прийшли. Добре хильнули...
— Буде що спом'янути?
— А чого тут спом'янути? Якби кожен дещо так...
— А це про що пам'ятаєте з Західної України?
— Ми за такі бандерівцями поповали. Були у нас фотокартки їхніх ватажків, звязкових. Вони ж тим бандитам звання національних героїв України давали. Був такий Білий, двічі національний герой. Нік його не могли віп'ямати. Одною разу село, де він був, оточили, почали шукати по хатах. А він мов кризь землею провалився. Коли солдати повернулися до машин, побачили, що на всіх написано: «Дякую за хорошу охорону. Білий». Так ото білого одиша наш шофер випадоков він. Повертався він від дівки. А гальма в машині зіпсовані. Коли бачить, стоїть автоінспектор. Махає жезлом, вимагає зупинитися. Але де ж тут, коли гальми чортма! Збив

Через деякий час Київський інститут понав мене як досвідченого хірурга до Лущка оперувати хворих на легені, а також провести відповідну консультативну роботу з місцевими хірургами. Коротка двотижнева моя діяльність у Лущку була настільки задовільною, що в Києві вирішили посплати мене в Душанбе для організації при місцевому медінституті кафедри туберкульозу.

ініціативою було створено фізіатричну (природолікувальну) школу. Я мав змогу вивувати самостійні кадри: п'ять чоловік захистили докторські, а 19 — кандидатські дисертації.
— За яких обставин вас покликали на посаду директора Ялтінського інституту?
— У 1983 році довголітній директор інституту Б. В. Богущий помер, і мене як вже відомого спеціаліста призначили директором. На цій посаді я працював майже п'ять років, але через конфлікт з тодішнім міністром охорони здоров'я УРСР Романенком був змушений вийти на пенсію. Конфлікт з міністром почався після чорнобильської катастрофи, наслідки якої ми відчули навіть у Ялті. Романенко, якого називали «клятом України в білому халаті», на моє місце поспішно вшавшува свого шуріна, який за темні махінації у Львові був змушений змінити місце роботи.
— Мені відомо, що ви разом з дружиною були у відраденні в Алжирі. Це, мабуть, цікавий період вашої медичної діяльності?
— Справді, за розпорядженням колишнього Міністерства охорони здоров'я СРСР була роззарядка від кожної області, кожного медінституту: відправити спеціалістів-медиків для роботи за кордоном у формі допомоги. В таку роззарядку потрапили і ми з дружиною. Перед поїздом в Алжир ми мусили ретельно вивчити французьку мову. Там нас прийняли дуже гостинно, але до кафедри не допустили. Направили в місто Константину, курортну місцевість Жижель, де ми з дружиною працювали в диспансері і проводили практику зі студентами. Хворих на туберкульоз було багато. Вони вірили нам, йшли лікуватися. Після закінчення дворічного контракту ми повернулися в Крим.
— Що б ви, пане професоре, побажали нашій молоді, яка має намір вивчати медичну науку?
— Існують загальні вимоги до лікарів: вони повинні бачити у хворому близьку людину. За лікування лікар відповідає своєю честю і совістю. Але, щоб стати добрим фахівцем медичної науки, треба дуже багато читати і читати багато тощо літературу з даної галузі, постійно підвищувати кваліфікацію, а можливо, і відкривати щось нове, досі незнане в нвд і лікарській практиці.
Розмову записав Роман НОВОСАД.

Петро Мельничук працює начальником геологічного відділу у державному виробничому підприємстві «Чорноморнафтогаз».

Петро Мельничук працює начальником геологічного відділу у державному виробничому підприємстві «Чорноморнафтогаз». Разом з фахівцями підприємства він брав участь у відкритті і розробці морських і шельфових родовищ. Найбільш перспективне — «Шторнове», що працює на морській платформі платформу газу з конденсатом. Одночасно з експлуатацією цієї свердловини продовжується буріння інших. У першому кварталі 1993 року планується виступити з цієї свердловини. Споживач одержить 1,2 мільйона кубічних метрів газу на добу.
На знімку: Петро Мельничук.

РЕЛІГІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

ПОДАРУНОК СЕВАСТОПОЛЬЦЯМ

Чудовий подарунок від Косівського ліцею приналежно містечку отримала греко-католицька громада міста Севастополя. Директор ліцею Катерина Сулак передала віручому УГЦ роботи випускників та учнів цього навчального закладу: опрацювані Євангелія, процесійний і надпрестольний хрести.
У ХАРКІВСЬКО-СЛОБІДСЬКОМУ КОЗАЦЬКОМУ ПОЛКУ
Вже чотири роки в столиці Слобожанщини існує Харківсько-Слобідський козацький полк, який доповняв очолював полковник Володимир Перевозний. Та 8 жовтня Велика полкова Рада обрала нового харківського полковника. Ним став професійний військовий, член Спілки офіцерів України Анатолій Саломоненко. 9 жовтня новообраний полковник та представники козацької старшини з Харкова та Києва взяли участь у Святій Літургії, яку відслужив єпископ харківський і полтавський Ігор Ісиченко у Дмитрівському храмі Української автокефальної православної церкви. Під час служби військові приступили до сповіді та Святого Причащення, а потім новообраний полковник Харківсько-Слобідського козацького полку привітав на сцені всіх на вірність Богу та Україні.

ХРИСТІЯНИ В ІЗРАЇЛІ

В Ізраїлі поступово зростає кількість християн. Згідно із статистичними даними, опублікованими з нагоди святкування Нового року за іудейським календарем, нині в Ізраїлі проживає близько 160 тисяч християн, сповідують християнство. Ця кількість істотно зростає порівняно з 1992 роком, коли в країні було лише 130 тисяч християн.
Серед п'ятимільйонного населення Ізраїлю — 81,1 відсотки іудеїв сповідують іудейську релігію, 14,2 відсотки — мусульманство, 3 відсотки — християнство. Зростає кількість християн, обумовлюється збільшенням народжуваності, а також постійною імміграцією до країни громадян західних країн.

ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЦЕРКВИ БІЛОРУСІ

Католики білоруського міста Горднія виступили з вимогою відправити більше літургій рідною мовою, а не польською. Спроба порвати з владним впливом польської церкви мотивується тим, що в чотирьох діючих церквах міста лише одне богослужіння відправляється білоруською мовою.
Проблема національної церкви Білорусі носить історичний характер. Адже до II світової війни західна територія республіки була під владою поляків. Протягом багатьох років вірні перебували під впливом польської церкви.
Представники білоруської церкви подали до Ватикану петицію з вимогою отримати можливість відправляти літургії мовою нації, а також впровадити релігійне навчання для дітей рідною мовою. Католики Білорусі впевнені, що це стане першим кроком у справі відродження національної церкви Білорусі.
В 1992 році між Ватиканом і Білорусією були встановлені дипломатичні зв'язки. Це вселюдн надію на встановлення незалежності церкви.

НЕЗАБАРОМ — СТРАЙК ВЧИТЕЛІВ

Доведено до відчаю бездіяльністю уряду Криму і України щодо вирішення проблеми фінансового забезпечення вчителів. Деякі з них збираються провести в жовтні численні страйки. Середня зарплата птава вчителя складає близько 500 тис. карбованців. При нинішніх цінах важко собі уявити, як наш шановані педагогіці це існують.
Цими днями в середній школі № 29 м. Сімферополя побували вчителі з Великобританії. Вони розповіли своїм колегам про своє життя. Цікавим було те, що в Англії вчитель отримує на рік близько 13 тис. доларів. Не важко уявити, яку платню отримує англійський педагог щомісяця.
Леніну належать слова про те, що в соціалістичному суспільстві вчитель повинен бути поставлений на таку висоту, на якій він не стоїть і не стоїти в капіталістичному суспільстві. Як показала дійсність, це була звична для більшовиків демагогія.

ПЕРЕВІРТЕ ПРАВИЛЬНІСТЬ ОФОРМЛЕННЯ АБОНЕМЕНТА!
На абонементі повинні бути проставлені відбиток касової машини.
При оформленні передплати (переведресовки) без касової машини на абонементі проставляється відбиток календарного штемпеля відділення зв'язку. У цьому випадку абонемент видається передплатнику з квитанцією про сплату вартості передплати (переведресовки).
На абонементі повинні бути проставлені відбиток касової машини.
При оформленні підписки (переведресовки) без касової машини на абонементі проставляється відбиток календарного штемпеля відділення зв'язку. В цьому випадку абонемент видається підписнику з квитанцією об оплате вартості підписки (переведресовки).
Для оформлення передплати на газету або журнал, а також для переведресовки видання блики абонементу з достовірною картою заповнюється передплатником чорнилом, розбірливо, без скорочень, у відповідності з умовами, викладеними в каталогах Союздруку.
Заповнення місячних клітинок при переведресовці видання, а також клітинок «ПВ-МІСЦЕ» проводиться працівниками підприємств зв'язку і Союздруку.
Для оформлення підписки на газету или журнал, а також для переведресовки видання блики абонементу з достовірною картою заповнюється підписником чорнилом, розборливо, без скорочень, в відповідності з умовами, викладеними в каталогах Союззпечати.
Заповнення місячних кліток при переведресовці видання, а також клітки «ПВ-МЕСТО» проводиться працівниками підприємств зв'язку і Союззпечати.

КНИЖКОВА ПОЛІЦЯ
У кримському видавничстві «Таврія» з'явився друком монографічна праця кандидата історичних наук В. І. Корольова «Чорноморський флот у політичному вірні 1917—1918 рр.». П'ява її не випадкова. Нині флот на Чорному морі, як і в далекому революційному минулому, знов потрапив у політичну і політичну боротьбу. Автор зробив спробу об'єктивно висвітлити трагічні події, показав загубленість збройних сил у політичній боротьбі. Своєю працею він присвятив 300-річчю російського флоту, але в ній наводяться нові і маловідомі матеріали, які характеризують розвиток національного українського руху на флоті. Читачеві, наприклад, цікаво дізнатися, що на 65 відсотків ЧФ було включено в склад Чорноморського флоту, а в зв'язку з цим місцеві українські організації прагнули запобігти спалахам міжнародної вороженості. В дослідженні наводяться невідомі раніше масові історичні свідчення Чорноморської ради та миського партії українських есерів, керуючись здоровим глуздом, закликає всіх українських чорноморців і гордіян утри-

З майбутньої книжки

ВІКТОР ВІНОГРАДОВ

ШЛЯХ ДОЩУ

(Поетичні фрески)

«Ось чекає ріпник дорожнього плоду землі, довог терпить за нього, аж поки одержить дощ ранній та плісний».

Євангеліє. Сторононе послання св. апостола Якова (р. 5, в. 7).

1
Нокторн жонтя в ажурі ночі.
Як тилі сплески в темних венах — слова, одані і пророчи,
в безсонні скарби,
звучать смиренно.
Іх — і забути, і заспати.
Обп'яніти в язого хмелю.
Ці, як в тумані сну обриси
за вічну постіль
ніч-постелько.
А в мавзолеях підсвідомих
карнавали,
як поминальні дні Содому...
Його хмелери не вмирали,
мигтіння в срібні фарбах масок,
плавля в глибинних снів
безсонних.
А в небі пролітає — над часом,
над полем ночі —
птаха бездонний.
Ця ніч, тупка,
як бархат чорний,
легкі незримі крила
вкрила.
Його до себе ніжно горне,
А птах летить,
Крізь чорне-біле.

2
Від спекі днем згоряло поле...
Чи то вигнали
ночі тні
на сматле поле —
тіло голе
звіль.
В рубцях дорожних ліній.
В захланих дні
іде часу потяг.
Не в кожній шибі
сонце блисне.
Швидкий.
Несе вокзалів протяг,
де пивом пахне
навіть кисель...

3
Аж поки жонтя не розтане,
надія леліє лілеї
над хмарами світлх елегій.
А грунт гуркотить під ногами

4
Минув — відлучня. Його не забути.
У школі жонтя ми заходили в клас,
і менторів мій, як в офірні прикраси,
в кирю одягав наші душі-рекурти.
В диктиках і творях, семестрах і чвертах,
як ритми у маршах — цитати у текстах.
У класиків трішки в словесній фієсті
моє мист — наші долі у герці розтерті.
І ніч фарбувала всілякі дніем
у колорі землі чи залізобетону.
А снігом літав тизий стогін вагонний
і скриг металу всієї системи.
Шарп'ялись ради поминальних процесій.
Радилі адепти стальных карнавалів,
де падали наїти кривавих сесесіє
на цезарів маск блді, ритуальні.
І що є життя серед біобедламу!
Що — світло в чекані незнаного чуда!
Де кисть, святі незрозумілі до краму
на полі, що прядане сріблом іуді!
Воно, мов столиця — дух лобного місця,
як метагопфа, як з духом боритва.
Там ніч говоріла і дихала в ліця...
А книга Живого не була відкрита.

5
Міста, як вокзали, зачаті чеканням
купейних вагонів,
загальні — травмаїни,
веселі, веселі,
тихих словесних війни,
холодного пива,
німого світанья...

6
Дороги ткали путь вертанья.
Я родом з тавицьких садів
Ціпа паперівок — збудь ранніх —
вже непомітно облетів.
І синулю у спеку літо
весняних барв перлинний стрій.
Під сонцем літа ліж в кирте
валірок пилот, як пірні.
Даленій електричок бісер
поділяти неба і поля стрічки.
І там, де небо низько висне,
тако літо вабить плесом річки,
що пестить в небі марні хмари
в дзеркальних приязних обліках.
А хмари — не дарк: нездарні —
сузі, порожні, безнадійні.
О де ти, дощ, рясний, серпневий!
Чи зробиш у небесних кронах
твоїх плодів прозорі грона!
Зійди з небес в земні дерева!

7
Модернізм у парку старі та високі.
Живі хмарочоси, де сніють ворони.
Мене оглядає вся зграя стока —
здивовано, зверхньо, гондаючи крони.
Столиця, стобарва ця паркова флора,
гриском заростають зелені дерева.
Природа шукає юнаесних кольорів,
а в тінях її — прохолода серпнева.
То парку легені ковтають повітря
і подихом свіжого вганяють спеку.
А дїста, в чекані жадного вітру,
вертає у сподаж весні далекі.

8
Весняні дні — в перлинних саяві.
Акорди спів, чуттєвісі пїсні,
і кожна мить приносить різне
ряжіння світла, тїні в тїні...

9
Душі пташні перелети
над океаном сні — жевріння,
її падіння, сльози, злеті
відлучтя землі, коріння.
Земля докуча незбагненна,
Водя прїснутїсть триєдина

10
Чекав в нїй свою годину,
як зміна світла і часу денна.
То пада сніг бузовим цвїтом,
то завітуть поля туманом,
то цілий світ дощам виритий,
неначе небо в землю тане.

11
І зробиш вірші, як дерева,
де цвіт поезії з коріння
обирає роси в покоїлих
вінцевих весен, літ вишневих.

12
А з неба слову світять зорі.
Лиш завчаним поезій — мандри.
І серце ритму чути в морі —
лягають хвилі в строфи,
в мантри.

13
І ці вrostання нерозривні
двох океанів духу і плоти,
як частка всесвіту
в істоті,
як неба й моря
мірні
рівні.

14
Мій сад...
Білі яблуні квітуть
встелили землю під ногами.
Принди за веснами,
не сніми,
у строфах
золоті
відлїтти.

15
Твоїх дерев долоні тїней
мене ховали в спеку літа,
коли мавина — ліс меданний,
і все тасме
невідкрите.

16
Плавля рожеві кулі —
хмари.
Гіллям дерев крутили землю.
Цвітіння запахів обирали
і піднімали неба греблю.

17
І вечір був —
лілова зала,
де тиша проростала зрідка
ружичком нот,
що в сад утупал,
що їх згубила сонна скрипка.

18
І входить місяць в неба арку,
Він мрїною нішов по листях саду,
як той школяр
осіннім парком,
що лету листя і птаха
радіє.

19
Рясіло небо дрібно в морі
ранкових рос, де срібним просом
в мільйонах куль ховались зорі,
і небо мило ногі боє.

20
Щі фрески змїтї сїрнім болем.
Повзла весняною корою
комах (чи бульдозер) кволо,
до неба
волею стальною.

21
Дерева ті,
мов крила птаха,
що збити ліг на поле темне,
обняли, щоб не знала страху,
суху та рідну
сїмну землю...

22
О Боже,
на яких висотах
Твій дощ зїде на спрагли душі,
пошерхлі від земної суші,
незнаючи Твої щедротї!

23
На цьому полі неаблаганно,
як жертви грізному тотему,
руїнують сонячні едеми,
чекаючи небесну манну.

24
Руйнують, не пізнавши правди —
що двоє зібрані в істоті.
Там тїне Авель,
в язень зради,
як дух, убитий в тїлній плоті.

25
Благословені лиш едеми,
оазиси квітучі в душах,
бо їх висоти неперушї...
Мїн за дощем,
на них зїдемо.

26
А ніч минала.
І задался,
що дух ранковий свійоні вітер,
торкався подихом воїни,
бринів у дзвонах мідних літер.

27
Прозорини ставали тїні.
І сїчні трави побїдали сїзі
вже дотївали у жеврінні
по опівнічній темній трїзні.

28
І був ранковий тизий шепіт —
слова дощу на срібнім листі...
Мій сад стов, у снах затерпий,
як небесною намисті.

29
Тепліли обрїй, міста риси
і ніж дозрілі хлібні хвилі,
що місто в куряві омилі
і бризом вкрили деревні фрїзи.

30
І спраглий ранок прагнув неба.
Він він дощу дозрілі грона,
Його прозріння — як спросиня
в чекані сходу сонця-німба.

31
А шлях дощу — життя канали,
артерії з небес на землю,
де вічі доріг брудні вокзали
ця ніч минала...

м. Ялта.

Наш поїзд не стільки пішов, як зайшов у тупик.

І в сталінські часи існувала багаторічна партійна система; безпеч партії брела етапами великого шляху.

Застріпниками всього нового, мислячого, прогресивного у нас, по праву, вважалися репресивні органи.

Улюбленою музикою Берії була камерна.

Деякі літератори не стільки видавали свої твори, скільки — своїх колег.

А «барабани епохи» виявилися шкурними!

Від трибуни до трибуналу — один зайвий звук.

Останній доказ «інтернаціоналістів» — братні могили.

Тому в країні і запахло смаленим, що правили дер кавою куховарки.

Пісня «О, Україно» зродилася в період між першою і другою світовими війнами в Галичині. Її співали під час патріотичних зборів, маршових походів молодіжних товариств. З літ співувалися 300-річчя Запорізької Січі, завдяки неспадній, багаторій мелодії, патріотичному тексту, набула серед учасників зі всіх областей України великої популярності. Авторів спіла та музики невідомі.

Яремні пута
Ми вже пірвали
і зруйнували
Царський трон.
З під ярем
І торем.
Де був гніт,
Ідем на вольний світ!
За Україну,
За її долю,
За честь і славу,
За Народ!

Василь ЮХИМОВИЧ

Так, утворимо товариства імені Т. Г. Шевченка та клуби шанувальників рідної мови, проведемо обласні та республіканські свята. Але вернімося спочатку додому, в будні. У свої ослї спільні та місць. Обернімося лицем до народу свого, сичи та дочки писемні!

Небайдужі люди будять громадську думку, пропонують збільшувати мережу українськомовних дитсадків, шкіл, класів. Та як малюки йтимуть до тих садочків і шкіл із тих сімей, де як не татусь, то матинка, залишивши десь у далекому периферійному селі своїх батька-матір, залишили

З ПІСЕННОЇ СКАРБНИЦІ

МАРШОВО

О, УКРАЇНО! О, ЛЮБА НЕМЬКО ТО-БІ ВІР-
НЕМЬКО ПРИ-СЯ-НЕМ, СЕР-ЦЯ КРОВ І ЛЮ-БОВ, ВСЕ ТО-
БІ ВІД-ДА-ТИ В БО-РЬ-БІ. ЗА УКРАЇ-НУ, ЗА І-І
ВО-ЛЮ, ЗА ЧЕСТЬ І СЛА-ВУ, ЗА НА-РОД!

МОВА НАША, МАТИ НАША

Там і мову.
Треба в кожній родині повернутися лицем і серцем до своїх дітей батькам сучасним. Особливо ж матерям, бо більшість рис людських у дитячій залежності від матері. В її ж бо ніжному лоні зароджується життя, її належить його плекати, живити, гамути свої пристрасті, емоції, бажання, тіпкі що воно росло пладне та здрореневе. Вона, мати, розмовляє з ним подумки, і вголос, живе ним повсякчас. І дитячоті, що немовля вже в материнському лоні на п'ятому місяці ре-

перводанності. Був з нами і ваш кримчанин з Ялти — Г. П'ятков.

Ювілейний вечір у Чаплинці, за свідченням представників залу (не одрихних до-машин), був теплий, таким він показався і мені. Певна річ, нас опікувало місцеве начальство, ми на все дивилися «с висоти пологнення». А як на Куліша дивитися начальство? Як скажуть ті, хто в цих справах розбирається. Заходи по відзначенню ювіляра розроблялися в республіканському масштабі, вирішено присвоїти ім'я Куліша Чаплинського будинку культури, який стане до ладу навесні, буде відкрито в ньому музейну кімнату, а переду будинком — встановлять республіканському ювілейному комісію (заст. голови), і мене там в довірливій обстановці й атмосфері питали, чи все ми про Куліша добре знаємо. Я відповів — цілком достатньо для того, щоб вважати його чесною людиною і видатним письменником.

У Строчищі й Іванівці виступали в школах. Ну, тут було більш формально.

По кінцарнях мені бути не довелося — програма напружена, насичена, нас возив на «бобіку» секретар райкому комсомолу, без цього взагалі ми мало що встигли б зробити.

Минувшого року нічого з творів Куліша не виходило. 1971 р. — в-во «Мистецтва» видало збірку п'єс різних авторів, куди авішала і Кулішова п'єса «Вомеса в степах», цієї навою і мена збірки назва-

падок застерігав: «це все — не для масового поширення». З листа М. М. Острика від 12 листопада 1972 року: «Чи пишеш у вірші? Можна сказати — ні, бо за рік після перебування в Соснівці написав, здається, усього два штуки, то хіба це «пишу»? Немає часу, немає психологічної можливості одночасно мислити на таких різних рівнях, як абстрактно-теоретичний і безпосередньо-емоційний. Щоб «переключитися» — потрібні дні й дні, а їх немає віпних. На звороті друкую Вам останній свій вірш — «Мавка», зовсім недавно написану».

МАВКА
Була в мене мавка
З самого малку.
Жила собі
За хатою в бузині,
Тепла, як ласка,
І як бабина казка —
Навіч ні разу
Не показувалась мені.

Була та мавка
Од діда Івана —
З туману влязла
В динім полі проваю.
А що очі в неї,
Як у мамини моєї,
А що пахла м'ятою
Кучерявою!

Зійшло сизим димом
Дитяче диво,
Бували в житті
І не такі дива.
Тільки й слави, що змалку
Була в мене мавка...

А мове, вона
Ще й тепер жива!
Десь там пахне м'ята

Грувавто,
Вечорани
Щось крадеться
До порога...
Дайте мені коня!
Дайте мені коня!
Вороного!

Ще один вірш Михайло Михайлович переписав мені на чистій сторінці своїх «Критичних етюдів», виданих за рік до нашого знайомства.

В ПОЇЗДІ
Мчить у даль експрес
Голубий.
Сіє смукот над
полутанками —
Десь по коліях розгубив
Мої зустрічі зі світанком.

Попереду день золотий,
Попереду нову станцію,
Промігтять настрічі
поїзди —
На зустріч, яка не станеться.

В стрічнім поїзді,
може, друг,
Може, стрібає б із ним
незнамені —
Не стиха коліс перегук,
Розлітається, як ураган.

Може, з тисячаль облич
Щось найбільше
в житті промчалю.
І гудуть гудки, наче кліч.
Над розлуками без печалей.

Вірші Михайла Острика за життя їхнього автора час од часу появлялись у періодичній, але наведених вище між них я не зустріна. Тому цілком можливо, що оце зараз вони публікуються вперше.

Григорій РУДНИЦЬКИЙ.

ЗДОРОВИЙ ГЛУЗД ПЕРЕМАГАЄ

Вже другий рік існує в Феодосії експериментальний навчально-виховний комплекс «Аріадна», а простіше — приватна українська середня школа. Очолює її член правління міської організації «Прогвіта» Анатолій Сергійович Півненко.

Ініціатори створення цього закладу згодні були працювати з будь-якою кількістю бажаючих. І першим навчальним роком закінчили у приватній школі 28 учнів, а новий розпочали — 33.

Зваживши обставини, директор вже й не прагнув залучати до своїх пенатів якомога більше учнів, приймаючи стільки, щоб одержати право на державне утримання. Він оцінив п'ятиденну зацікавленість феодосійців в елітарній, нетрадиційній освіті, яка б складала альтернативу тій, що пропонувється іншими загальноосвітніми школами.

І в цьому є сенс. То не біда, що у деяких класах по одному-два учні, а загальна кількість викладачів наближається до кількості слухачів. Адже виховувати ця школа справжнього обдарованого українського інтелектуала, який зможе продовжити навчання у Києво-Могилянській академії.

Саме на це спрямовано весь навчальний процес. Враховуючи принцип оплати навчання — він зворотню пропорційний успіхам учня. Отже, той, хто лінується або не має певних здібностей, з часом повертається до загальноосвітньої школи, оскільки їхні батьки переконуються, що не варто викладати великі гроші на вітер. В «Аріадні», крім традиційних, викладаються і додаткові дисципліни — математика, хореографія та інші, посилено викладаються англійська мова, хопці займаються спортивною справою.

— Все це добре. Але чи не шкода відмовлятися від решти дітей, які б змогли поволити своєму українському громаду Криму! — запитує Анатолій Сергійович.

— Звичайно, шкода. Тому ми всіляко сприяємо створенню українських класів в інших школах Феодосії. Але ж самі — боремося за таланти, чого б це нам не коштувало. До речі, батьківські внески за навчання не відшкодовують і 20 відсотків загальних витрат. Та тшуса думкою: в «Аріадні» навчаються обдаровані діти, вони згодом зможуть принести багато користі нашій державі, Криму».

Суттєво, що в українській приватній школі майже 70 відсотків учнів — росіяни. Це ознака того, що врешті-решт вилікодержавно абіліційність почала поступати місцем здоровому глузду. Люди зрозуміли: незалежна Україна — не лише для українців, вона насамперед для своїх патріотів.

Тамара СОЛОВ'ЯН.

«МЧИТЬ У ДАЛЬ ЕКСПРЕС ГОЛУБИЙ...»

З листів Михайла Острика

ТЕПЕР уже немає соснівського протитуберкульозного санаторію в Черкасах — розчерками високх чиновницьких пер його закрито у 80-х роках. Разом з ним перестала існувати й слава школа черкаських фізіотарів. Хоч між соснівських хірургів не було імен з гучними титулами, одначе вони зробили для користі суспільства більше, ніж деякі кабінетні професори чи і навіть академіки. Тому Соснівка по справедливості була всеукраїнською народною здравницею, де лікували грипчик залізничників, сільських траурарів і студентів. Шукати там рятунку від хвороби і літератори.

Назву лише талановитого, але нині призабутого поета Михайла Тарасовича Дубовика (1900—1942), чийого імені й досі ще в багатьох на літературній карті нашого півострова. Мож тїм в його біографії був короткий кримський період. У серпні 1919 року разом з іншими учнями Маріупольської вчительської семінарії його мобілізували денікінці, і до відправки на фронт Дубовик перебував у Сімферополі. При першій нагоді коняк утік з фронту, а після перенесеного тифу та запалення легень його як непридатного до військової служби вже не чіпали ні білі, ні

червоні. 1938 року Михайло Дубовик лікувався в Соснівці, де й написав білим віршем сонет «Ліс шумить»:

Я в санаторії живу,
Навіло ліс — високі,
рівні сосни.
Хитав їх пахучий,
теплий вітер, —
І шум такий, немов
прїбїй на морі.

Ідуть хвилини —
лінуть хвилі шуму,
як вічності прїбїй
закономірний,
як всесвіту годинник
вєлетенський,
що виміряв життя
великі строки.

Вслухаєшся — і глибоше
розумієш:
твое життя то є також
хвилини
у вічному, яке одно
безсмертне.

І тихий роздум повиває
душу,
маленька, власна тяга
затїхає,
і далеко.

НА ПОЧАТКУ листопада 1971 року я познайомився в Соснівці з відомим літературознавцем Михайлом Михайловичем Остриком. Наші розмови на вечірніх про-

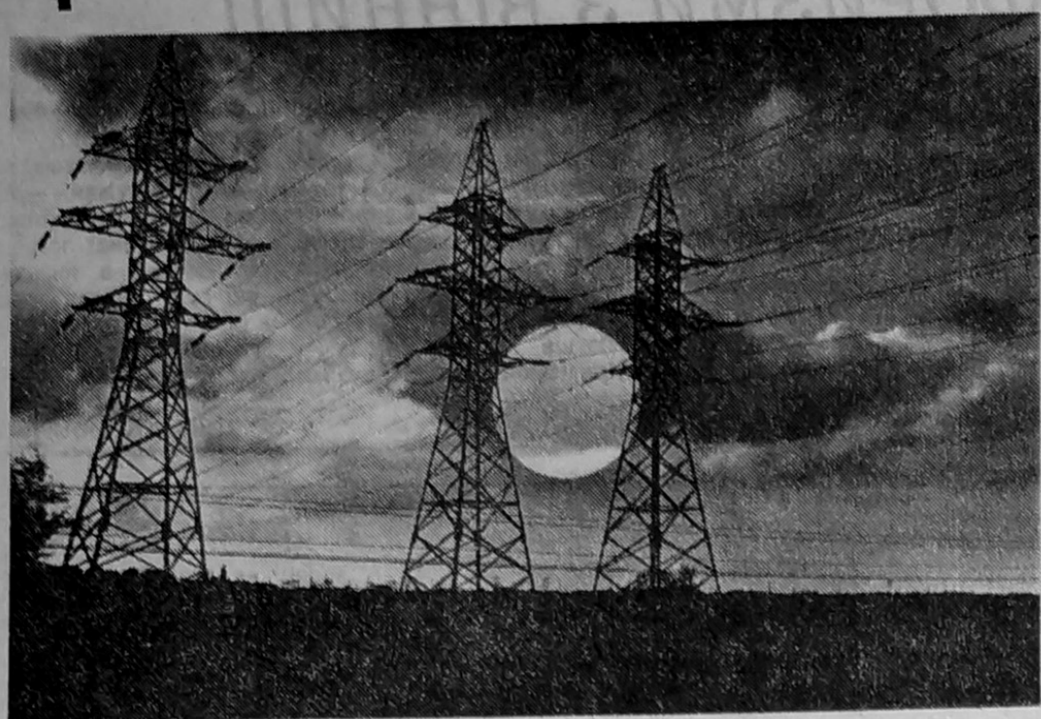
гулянках по соснівських алеях згодом продовжилися в листуванні. Так, повернувшись до Києва, вже в першому листі від 23 грудня Михайло Михайлович знову згадав рідні місця (родом він був з Михайлівки Кам'яньського району на Черкащині).

«Ребедаїлівка і моя Михайлівка поруч, за часів Хмельниччини це був край Дикого поля. Розповідав колись батько легенду: жили собі в давнину на широкх просторах Пруссак (Михайлівка спочатку мала назву Пруссі), Ребедаїло і Пляк (є ще з другого боку Пляківка) і по празниках зокувалися в гості: «Г-е-г-ей!» — тільки луна котилась ярми-періпелісками. Настроєм, ладом емоцій — і тепер перегукуємось».

Дуже цікавили мене розповіді про Миколу Куліша. Саме тому так докладно Михайло Михайлович написав 12 січня 1973 року про свою поїздку в наші краї, коли там відзначалося вісімдесятиріччя від дня народження драматурга:

«Так, я їздив на Херсонщину — був у Чаплинці, Строчищі, Іванівці (присвятивши септа), відвідав Асканію-Нову. Місяця сподобався, було гарно. Дніпро в Херсоні видався мені крашчим, ніж у Києві й Черкасах, — якимось ближчим до

ПРОГРАММА ТЕЛЕВИДЕННЯ

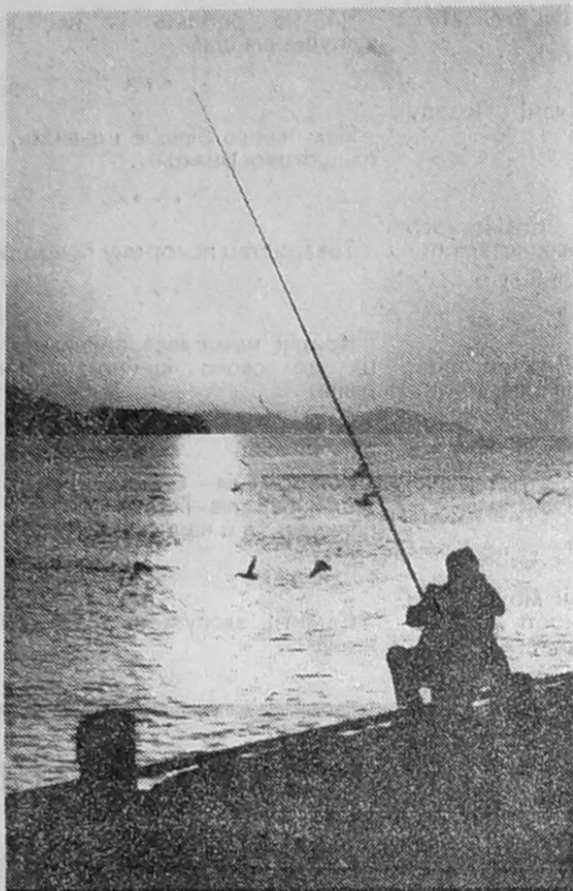
В ОБ'ЄКТИВІ — КРИМСЬКІ КРАЄВИДИ

Мальовнича кримська природа завжди багата і вабить до себе людину з різних куточків нашої України. Хто хоч раз побував на сонячному півострові, той не залишає байдужим до найніжшого в світі Чорного моря, до хвилястий гір, струнких високоствелих кипарисів і розлогіх сосон, золотавих світанків і багряних заходів сонця...

Микола Якович Борсенко — частий гість у Криму. Відпочинок на Південнобережжя він не уявляє без свого вірного друга фотоапарата. В його об'єктив потрапляють неповторні краєвиди, які хвилюють серця, збуджують увагу, залишаючі в душі глибокий слід.

Данило КОНОНЕНКО.

Фото Миколи БОРСЕНКА.

Звідки назва?

ЛИСТОПАД

Спочатку це слово вживалося на означення пори опадання листя взагалі і лише пізніше, з удосконаленням системи обчислення часу, почало фіксуватися в словникових респектах у календарному значенні. Як назва місяця вживається також у білоруській, польській, чеській, словенській мовах. Деякі наші письменники минулого століття зрідка користувалися (зокрема, в ліричному) іншим варіантом — ладоліст. В багатьох європейських мовах назву взято з латини — новембер, тобто дев'ятий, бо в римлян новоріччя відзначали в березні.

Залишились у листопаді за церковним календарем відзначення такі дні: 14-го — Кузьми і Дем'яна. Вони вважаються покровителями ковалів, бо, за народними переказами, ці святи самі були ковалями. Оскільки вони ніколи не брали грошей за свою роботу, їх прозвали Кузьмою і Дем'яном безбрібниками. 21-го — Михайлів день. Святий архистратиг Михайло — покровитель Вишків Запорозького і столярного цеху.

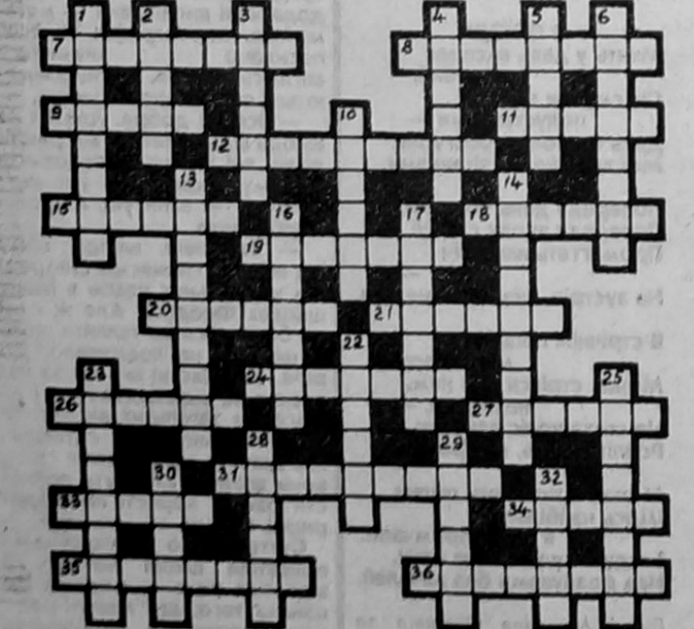
Кіев, на старожитньому гербі якого було його зображення. Наші пращури уявляли його лідером, який бореться з усіма темними силами світу. За повір'ям, від Михайлової вогненної стріли або влучного пострілу нечиста сила могла артакувати тільки в ліщині, бо колір чорт називав, де може сховатися, то ліщину обминує. Тому й казали, що ця рослина найкраща для скляки в грозу, позаяк гірм туті не вдарять. Михайло вважається також покровителем мисливців.

КРОСВОРД

1. Солоний елізод імпровазізаційного характеру з інструментальним концертом. 2. Будівельний матеріал. 3. Водоплавний птах. 4. Дванадцятий чемпіон світу з шахів. 5. Математичний знак. 6. Перевертка, об'єкт спостереження за чим-небудь. 7. Показник усіх днів року з зазначенням днів відпочинку, свят або визначних подій. 8. Вишківський підозрад, що перебуває в оборонній споруді. 9. Огороджувальна конструкція для утворення під водою або у водонасиченому грунті робочого простору без води. 10. Метод дослідження. 11. Зарок, що заходить у сушу. 12. Стародавня викопна людина. 13. Максиканський кіножурналіст, сценарист, актор. 14. Стиль виконання, що є основою італійської вокальної школи. 15. Людина, яка однією з перших проникла в новий, невідомий край, освоєного. 16. Письмовий масив в Криму. 17. Віськовий звання. 18. Нотний знак. 19. Скульптор, автор пам'ятників Т. Г. Шевченкові в Харкові, Києві та Каневі. 20. Механізм, що забезпечує обертання двох валів під змінним кутом. 21. Польська письменниця, автор роману «Над Німеном». 22. Школа або клас живопису, скульптури, музики тощо. 23. Адміністративне об'єднання технологічно не пов'язаних між собою підприємств однієї галузі. 24. Вид автомобільних змагань. 25. Геометричне тіло. 26. Футбольний термін. 27. Старовинна одиниця виміру віддалей. 28. Річ, явище, що зберігає як пережиток з давніх епох. 29. Ослоплення, яке вивіщується в громадських місцях з метою інформувати, рекламу, інструктувати тощо. 30. Тип обори на жіночому одязі. 31. Роман. Е. Золя. 32. Опера Д. Пуччіні. 33. Елемент оформлення візду в місто або на міст. 34. Середня кількість, розмір чогось. 35. Явище, думка або вислів, що різко розходяться із загальноприйнятими уявленнями. 36. Оборонна споруда.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД

По горизонталі: 1. Дельфін. 4. Палада. 7. Інтродукція. 11. Мерміє. 12. «Вогонь». 15. Тоос. 16. Нігерія. 17. Фара. 18. Гайдид. 19. Модуль. 21. Лото. 22. Мінерал. 23. Фарс. 27. Гавань. 28. Тоніка. 31. Гірометри. 32. Нактоуз. 33. Алабама. По вертикалі: 1. Долоні. 2. Форме. 3. Норд. 4. Факт. 5. Лудор. 6. Атакама. 8. Дуплет. 9. Прерогатива. 10. Девальвация. 13. Віварій. 14. Кіловат. 20. Неодим. 21. Лігрон. 24. Статжа. Шаліто. 26. Фонка. 29. Приз. 30. Етна.

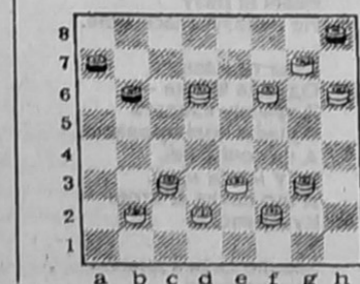
ДАМНИЦЯ

Випуск 83-й

Пропонуємо аматорам шашкового гри задачі відомого майстра композиції Миколи Миколайовича ПУСТИННИКОВА з міста Тихвина Ленінградської області.

У першій з них, наведеній на діаграмі, заставляється дамка і проста: f1, f2, f3, f4, f5 (A), 2, ab4 3, gh4 4, cd3 5, fe1 1, ab2 (Якщо 5... ab4 6, c-a5 7, dc3, то гра зведеться до показаного нижче. Це — повторний варіант). 6, c-a1 7, ac3 8, sa5 9, dc3 10, gh2 11, fe7 12, he7 13, hg5 14, eg3 15, ae1, A) 1... bc5 2, db4 3, ba5 4, ab6 5, ab4 6, ba5 7, ab6 8, h4 9, fb8 10, cd4 11, dc3 12, de3 13, bh2.

А стокліткову задачу, гадаємо, із задоволенням розв'яжуть самі читачі! Отож, розставте таку позицію: білі — дамки 6, 11, 42, 47 прості 7, 12, 31, 37; чорні — дамка 26, прості 1, 9, 10, 13, 21, 22, 24, 28, 29, 30. Заставити просту. Розв'язок позиції П. Радловського (вип. 82-й). Головний варіант: 1. e6b c5e 2, a:c7 3, cd2 4, ed4 5, gh4 6, h:h4.

Понеділок, 31 октября

15.40 «Все-все». 17.00 УТН. 17.10 Юрніе музиканти України. 17.55 Из коллекции Ивана Гончара. 18.20 Лицом к столице. 18.50 Мультифильм. 19.00 Школа поэтики. Леонид Тапалай. 19.30 Футбол плюс. 20.00 УТН. 20.10 Ай Пи Киев. 20.15 «Громада» представляет. 21.10 Версия. 21.35 Телерадиореклама. 21.40 Спокойной ночи, дети. 21.55 Ай Пи Киев. 22.00 УТН. 22.35 Телерадиореклама. 22.40 Регион. 22.55 Ай Пи Киев. 23.30 Худ.фильм «Если можешь, прости».

«Останнино»

6.30 «Утро». 8.50 Новости. 9.00 «Война гоботов». 9.30 Волейбол. Чемпионат мира. Женщины. Финал. 10.20 Человек и закон. 10.35 Мультифильм. 10.50 Новости. 15.50 Новости. 16.00 Комикс-бум. 16.30 Звездный час. 17.20 «Элен и ребята». 17.50 Мир сегодня. 18.00 Приглашение к сотрудничеству. 18.30 Волейбол. Чемпионат мира. Женщины. Финал. 19.20 Хоккей. ЦСКА - «Динамо». 21.00 Новости. 21.40 Гол. 22.10 Фильм-спектакль «Наполеон-1». Фильм-спектакль. 0.30 Шест ввечер с Ю.Никулдына. Вечер 4. 1.05 Пресс-экспресс.

УТ-2, УТ-3, «Россия», Крым-ТВ

7.30 Формула-730. 8.00 Вести. 8.20 Требуется... 8.30 Время деловых людей. 9.00 Новости ЭИ-БИ-СИ. 9.25 Торговый дом. 9.40 Момент истины. 10.35 Грима «Кардинал». 10.45 «Знак наш». 11.35 Телегазета. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 16.00 Вести. 16.20 «Пиратский остров». 4 серия. 16.50 Телефильм. 17.00 Выборы-94. 17.40 Видеотекст. 18.00 ТНК. 18.20 «Барев». 19.05 «Бархатные сезоны Крыма». 21.05 Художник Виктор Лисица. 21.35 «Сцена Европа». 22.35 «Приват-ТВ» представляет. 23.00 Сам себе путешественник. 23.30 Футбол. 1/16 Кубка УЕФА. «Реал»/Мадрид/ - «Динамо»/Москва/.

«Черноморская»

7.30 РОССИЯ. 19.00 «На пороге ночи» (77 часть). 19.30 Мультифильм. 19.50 Телегазета ТВ-7. 20.00 Уника-ТВ. «Время местное». 20.20 Уника-ТВ. «Эхо планеты». 20.50 Музыкальный микс. 21.00 Худ.фильм «Кукольный дом». 22.45 РОССИЯ.

«Останнино»

6.30 «Утро». 8.50 Новости. 9.00 «Война гоботов». 9.25 «Дикая Роза». 9.50 Новости. 10.00 Клуб путешественников. 10.50 Новости. 12.15 Поезд Ф.Киркорова. 15.50 Новости. 16.00 Посмотри, послушай. 16.20 Ответы. 16.50 Вести. 17.00 Компьютер-колл. 17.15 «Элен и ребята». 17.50 Мир сегодня. 18.00 Телерадиокомпания «Мир». 18.30 Знак вопроса. 18.40 Документы и судьбы. 18.50 Новости. 19.00 Час пик. 19.30 «Дикая Роза». 19.55 Серпантин. М.Захаров. 20.40 Спокойной ночи, малыши.

«Останнино»

21.00 Новости. 21.40 Монолог. 21.50 Вестники. 22.20 Футбол. Лига чемпионов. «Бавария»/Мюнхен/ - «Спартак»/Москва/. Германия/. 0.25 Новости. 0.30 Футбол. Лига чемпионов. Обзор 7 матчей. 1.40 Пресс-экспресс.

УТ-2, «Россия», Крым-ТВ

7.30 Формула-730. 8.00 Вести. 8.20 Требуется... 8.30 Время деловых людей. 9.00 Новости ЭИ-БИ-СИ. 9.25 Торговый дом. 9.40 В мире животных. 10.35 Телегазета ТВ-7. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 17.00 Выборы-94. 17.40 Видеотекст.

«Черноморская»

7.30 РОССИЯ. 19.00 «На пороге ночи» (78 часть). 19.30 Мультифильм. 19.50 Телегазета ТВ-7. 20.00 «Скворечник». 20.30 Музыкальный микс. 21.00 Худ.фильм «Враг внутри». 22.35 РОССИЯ.

УТ-2, УТ-3, «Россия», Крым-ТВ

7.30 Формула-730. 8.00 Вести. 8.20 Требуется... 8.30 Время деловых людей. 9.00 Новости ЭИ-БИ-СИ. 9.25 Торговый дом. 9.40 Момент истины. 10.35 Грима «Кардинал». 10.45 «Знак наш». 11.35 Телегазета. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 16.00 Вести. 16.20 «Пиратский остров». 4 серия. 16.50 Телефильм. 17.00 Выборы-94. 17.40 Видеотекст. 18.00 ТНК. 18.20 «Барев». 19.05 «Бархатные сезоны Крыма». 21.05 Художник Виктор Лисица. 21.35 «Сцена Европа». 22.35 «Приват-ТВ» представляет. 23.00 Сам себе путешественник. 23.30 Футбол. 1/16 Кубка УЕФА. «Реал»/Мадрид/ - «Динамо»/Москва/.

«Черноморская»

7.30 РОССИЯ. 19.00 «На пороге ночи» (77 часть). 19.30 Мультифильм. 19.50 Телегазета ТВ-7. 20.00 Уника-ТВ. «Время местное». 20.20 Уника-ТВ. «Эхо планеты». 20.50 Музыкальный микс. 21.00 Худ.фильм «Кукольный дом». 22.45 РОССИЯ.

Среда, 2 ноября

9.00 УТН. 9.10 Финансовое обозрение. 9.25 Уроки французского языка. 9.45 Савано. 10.30 Худ.фильм «Ночь самоубийцы». 11.55 «Оракул». 12.40 Спрашивайте - отвечаем. 13.00 УТН. 13.10 «Оракул». 15.40 «Все-все». 17.00 УТН. 17.10 «Мальчики, море, парус». 17.40 Образовательный канал. 18.30 Шаг к себе. 19.00 Мультифильм. 19.10 Дебют. 19.30 «Нидерланды. Четыре вальса на будущее». 20.00 УТН. 20.10 Ай Пи Киев. 20.15 Фильм-балет. 20.30 «Украинская ночь 33-го». Глава 2 - «Отдай». 21.05 Парламентский канал. 21.35 Телерадиореклама. 21.40 Спокойной ночи, дети. 21.55 Ай Пи Киев. 22.00 УТН. 22.20 Футбол. Лига чемпионов. «Пари Сен-Жермен» - «Динамо»/Киев/. 0.30 Футбол. Лига чемпионов. «Милан» - «АЕК».

«Останнино»

6.30 «Утро». 8.50 Новости. 9.00 «Война гоботов». 9.25 «Дикая Роза». 9.50 Новости. 10.00 Клуб путешественников. 10.50 Новости. 12.15 Поезд Ф.Киркорова. 15.50 Новости. 16.00 Посмотри, послушай. 16.20 Ответы. 16.50 Вести. 17.00 Компьютер-колл. 17.15 «Элен и ребята». 17.50 Мир сегодня. 18.00 Телерадиокомпания «Мир». 18.30 Знак вопроса. 18.40 Документы и судьбы. 18.50 Новости. 19.00 Час пик. 19.30 «Дикая Роза». 19.55 Серпантин. М.Захаров. 20.40 Спокойной ночи, малыши.

«Останнино»

21.00 Новости. 21.40 Монолог. 21.50 Вестники. 22.20 Футбол. Лига чемпионов. «Бавария»/Мюнхен/ - «Спартак»/Москва/. Германия/. 0.25 Новости. 0.30 Футбол. Лига чемпионов. Обзор 7 матчей. 1.40 Пресс-экспресс.

УТ-2, «Россия», Крым-ТВ

7.30 Формула-730. 8.00 Вести. 8.20 Требуется... 8.30 Время деловых людей. 9.00 Новости ЭИ-БИ-СИ. 9.25 Торговый дом. 9.40 В мире животных. 10.35 Телегазета ТВ-7. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 17.00 Выборы-94. 17.40 Видеотекст.

Четверг, 3 ноября

9.00 УТН. 9.10 Ностальгия. 9.45 Памяти художника Сергея Хаджинова. 10.15 Футбол. «Пари Сен-Жермен» - «Динамо»/Киев/. 12.00 Все про кино. 13.00 УТН. 13.10 Орнана. 15.40 «Все-все». 17.00 УТН. 17.10 Кубинский ансамбль «Амгас». 17.40 Образовательный канал. 18.30 Сельское фермерское хозяйство. Опыт Крыма. 19.00 Футбол. Лига чемпионов. Обзор матчей. 20.00 УТН. 20.10 Ай Пи Киев. 20.15 Финансовое обозрение. 20.30 «Украинская ночь 33-го». Глава 3 - «Косиор - копящая рука голода». 21.00 Тележурнал «Право». 21.40 Телерадиореклама. 21.45 Спокойной ночи, дети. 21.55 Ай Пи Киев. 22.00 УТН. 22.35 Телерадиореклама. 22.40 Приватизация в Украине. 23.10 Худ.фильм «Дона Бейжа» 5 серия. 23.30 Телегазета. 0.15 УТН.

«Черноморская»

7.30 РОССИЯ. 19.00 «На пороге ночи» (77 часть). 19.30 Мультифильм. 19.50 Телегазета ТВ-7. 20.00 Уника-ТВ. «Время местное». 20.20 Уника-ТВ. «Эхо планеты». 20.50 Музыкальный микс. 21.00 Худ.фильм «Кукольный дом». 22.45 РОССИЯ.

УТ-2, УТ-3, «Россия», Крым-ТВ

7.30 Формула-730. 8.00 Вести. 8.20 Требуется... 8.30 Время деловых людей. 9.00 Новости ЭИ-БИ-СИ. 9.25 Поехали. 9.35 Утренний концерт. 9.55 Газетные истории. 10.45 «Санта-Барбара». 11.35 Телегазета. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 17.00 Выборы-94. 17.40 Видеотекст. 22.35 Телерадиореклама. 22.40 Приватизация в Украине. 23.10 Худ.фильм «Дона Бейжа» 5 серия. 23.30 Телегазета. 0.15 УТН.

«Останнино»

6.30 «Утро». 8.50 Новости. 9.00 «Война гоботов». 9.25 «Дикая Роза». 9.50 Новости. 10.00 В мире животных. 10.40 Эксибишн. 10.50 Вести. 15.50 Новости. 16.00 Мультиропия. 16.30 На балу у Золушки. 17.00 Тинтинити. 17.20 «Элен и ребята». 17.50 Мир сегодня. 18.00 «До 16» старше. 18.30 Поезд Харис Шарипов. 18.40 Документы и судьбы. 18.50 Новости. 19.00 Час пик. 19.25 «Дикая Роза». 19.55 Кинозвезда. А.Джигарханьян.

«Черноморская»

7.30 РОССИЯ. 19.00 «На пороге ночи» (80 часть). 19.30 Мультифильм «Барбар». 19.55 Телегазета ТВ-7. 20.05 Уника-ТВ. «Европейский калейдоскоп». 20.35 Авторская программа ЧТРК. «Как дела?». 20.50 Худ.фильм «Неурашимый». 22.30 Худ.фильм «Тихий Дон» (2 серия). 0.20 РОССИЯ.

«Останнино»

6.30 «Утро». 8.50 Новости. 9.00 «Война гоботов». 9.25 «Дикая Роза». 9.50 Новости. 10.00 Клуб путешественников. 10.50 Новости. 12.15 Поезд Ф.Киркорова. 15.50 Новости. 16.00 Посмотри, послушай. 16.20 Ответы. 16.50 Вести. 17.00 Компьютер-колл. 17.15 «Элен и ребята». 17.50 Мир сегодня. 18.00 Телерадиокомпания «Мир». 18.30 Знак вопроса. 18.40 Документы и судьбы. 18.50 Новости. 19.00 Час пик. 19.30 «Дикая Роза». 19.55 Серпантин. М.Захаров. 20.40 Спокойной ночи, малыши.

«Останнино»

21.00 Новости. 21.40 Монолог. 21.50 Вестники. 22.20 Футбол. Лига чемпионов. «Бавария»/Мюнхен/ - «Спартак»/Москва/. Германия/. 0.25 Новости. 0.30 Футбол. Лига чемпионов. Обзор 7 матчей. 1.40 Пресс-экспресс.

УТ-2, «Россия», Крым-ТВ

7.30 Формула-730. 8.00 Вести. 8.20 Требуется... 8.30 Время деловых людей. 9.00 Новости ЭИ-БИ-СИ. 9.25 Торговый дом. 9.40 В мире животных. 10.35 Телегазета ТВ-7. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 17.00 Выборы-94. 17.40 Видеотекст.

«Черноморская»

7.30 РОССИЯ. 19.00 «На пороге ночи» (78 часть). 19.30 Мультифильм. 19.50 Телегазета ТВ-7. 20.00 «Скворечник». 20.30 Музыкальный микс. 21.00 Худ.фильм «Враг внутри». 22.35 РОССИЯ.

УТ-2, УТ-3, «Россия», Крым-ТВ

7.30 Формула-730. 8.00 Вести. 8.20 Требуется... 8.30 Время деловых людей. 9.00 Новости ЭИ-БИ-СИ. 9.25 Поехали. 9.35 Утренний концерт. 9.55 Газетные истории. 10.45 «Санта-Барбара». 11.35 Телегазета. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 17.00 Выборы-94. 17.40 Видеотекст. 22.35 Телерадиореклама. 22.40 Приватизация в Украине. 23.10 Худ.фильм «Дона Бейжа» 5 серия. 23.30 Телегазета. 0.15 УТН.

«Черноморская»

7.30 РОССИЯ. 19.00 «На пороге ночи» (80 часть). 19.30 Мультифильм «Барбар». 19.55 Телегазета ТВ-7. 20.05 Уника-ТВ. «Европейский калейдоскоп». 20.35 Авторская программа ЧТРК. «Как дела?». 20.50 Худ.фильм «Неурашимый». 22.30 Худ.фильм «Тихий Дон» (2 серия). 0.20 РОССИЯ.

«Останнино»

6.30 «Утро». 8.50 Новости. 9.00 «Война гоботов». 9.25 «Дикая Роза». 9.50 Новости. 10.00 В мире животных. 10.40 Эксибишн. 10.50 Вести. 15.50 Новости. 16.00 Мультиропия. 16.30 На балу у Золушки. 17.00 Тинтинити. 17.20 «Элен и ребята». 17.50 Мир сегодня. 18.00 «До 16» старше. 18.30 Поезд Харис Шарипов. 18.40 Документы и судьбы. 18.50 Новости. 19.00 Час пик. 19.25 «Дикая Роза». 19.55 Кинозвезда. А.Джигарханьян.

«Черноморская»

7.30 РОССИЯ. 19.00 «На пороге ночи» (80 часть). 19.30 Мультифильм «Барбар». 19.55 Телегазета ТВ-7. 20.05 Уника-ТВ. «Европейский калейдоскоп». 20.35 Авторская программа ЧТРК. «Как дела?». 20.50 Худ.фильм «Неурашимый». 22.30 Худ.фильм «Тихий Дон» (2 серия). 0.20 РОССИЯ.

«Останнино»

6.30 «Утро». 8.50 Новости. 9.00 «Война гоботов». 9.25 «Дикая Роза». 9.50 Новости. 10.00 Клуб путешественников. 10.50 Новости. 12.15 Поезд Ф.Киркорова. 15.50 Новости. 16.00 Посмотри, послушай. 16.20 Ответы. 16.50 Вести. 17.00 Компьютер-колл. 17.15 «Элен и ребята». 17.50 Мир сегодня. 18.00 Телерадиокомпания «Мир». 18.30 Знак вопроса. 18.40 Документы и судьбы. 18.50 Новости. 19.00 Час пик. 19.30 «Дикая Роза». 19.55 Серпантин. М.Захаров. 20.40 Спокойной ночи, малыши.

«Останнино»

21.00 Новости. 21.40 Монолог. 21.50 Вестники. 22.20 Футбол. Лига чемпионов. «Бавария»/Мюнхен/ - «Спартак»/Москва/. Германия/. 0.25 Новости. 0.30 Футбол. Лига чемпионов. Обзор 7 матчей. 1.40 Пресс-экспресс.

УТ-2, УТ-3, «Россия», Крым-ТВ

7.30 Формула-730. 8.00 Вести. 8.20 Требуется... 8.30 Время деловых людей. 9.00 Новости ЭИ-БИ-СИ. 9.25 Торговый дом. 9.40 В мире животных. 10.35 Телегазета ТВ-7. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 17.00 Выборы-94. 17.40 Видеотекст.

«Черноморская»

7.30 РОССИЯ. 19.00 «На пороге ночи» (78 часть). 19.30 Мультифильм. 19.50 Телегазета ТВ-7. 20.00 «Скворечник». 20.30 Музыкальный микс. 21.00 Худ.фильм «Враг внутри». 22.35 РОССИЯ.

«Останнино»

6.30 «Утро». 8.50 Новости. 9.00 «Сорока». 9.20 Мультифильм. 9.50 Новости. 10.00 Тунис. Между прошлым и будущим. 10.35 «Наши и бизнес». Фильм для детей. 10.50 Новости. 15.50 Новости. 16.00 «Кетвизл». 16.50 Новости. 17.00 «Кетвизл». Заключительная серия. 17.25 Рек-урок. 17.50 Мир сегодня. 18.00 Человек и закон. 18.30 Хоккей. «Спартак»/Москва/ - звезды России. 21.00 Новости. 21.30 Пове чудес. 22.30 «Человек недели». 22.50 «Улицы Сан-Франциско». 23.00 «Улицы Сан-Франциско». 23.50 Новости. 0.00 Политбюро. 0.40 Музобоз. 1.20 Пресс-экспресс.

УТ-2, УТ-3, «Россия», Крым-ТВ

7.30 Формула-730. 8.00 Вести. 8.20 Требуется... 8.30 Время деловых людей. 9.00 Новости ЭИ-БИ-СИ. 9.25 Поехали. 9.35 Утренний концерт. 9.55 Газетные истории. 10.45 «Санта-Барбара». 11.35 Телегазета. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 17.00 Выборы-94. 17.40 Видеотекст. 22.35 Телерадиореклама. 22.40 Приватизация в Украине. 23.10 Худ.фильм «Дона Бейжа» 5 серия. 23.30 Телегазета. 0.15 УТН.

«Останнино»

6.30 «Утро». 8.50 Новости. 9.00 «Война гоботов». 9.25 «Дикая Роза». 9.50 Новости. 10.00 В мире животных. 10.40 Эксибишн. 10.50 Вести. 15.50 Новости. 16.00 Мультиропия